

УДК 341.238(477+439)

**UKRAINE'S INTERNATIONAL POLICY WITH HUNGARY:
PROBLEMATIC ISSUES IN THE FIELD OF INTERNATIONAL
RELATIONS****МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ З УГОРЩИНОЮ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ В
СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН****Siekunova Y.V. / Секунова Ю.В.***s.h.s., as.prof. / к.і.н., доц.*

ORCID: 0000-0003-1346-3322

Havryliuk Y.A. / Гаврилюк Ю.А.*National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine,**Heroyiv Oborony st.,15, Kyiv,03041**Національний університет біоресурсів і природокористування України ,**Київ, Героїв Оборони, 15, 03041*

Анотація. У статті проаналізовано міжнародну політику України з Угорщиною з початку визнання незалежної України Угорщиною до сьогоднішнього дня. Після розпаду Радянського Союзу в 1991 році для Угорщини та України було важливо встановити збалансовані відносини між собою. Двосторонні відносини перебувають на етапі розвитку в різних аспектах, галузях науки, освіти та ін. Авторами розглянуто візити державної влади обох держав. Головним аспектом відносин виступає збереження солідарності та відновлення територіальної цілісності й суверенітету України. В статті доведено, що угорсько-українські двосторонні стосунки характеризуються посилюючою динамікою та активним діалогом.

Ключові слова: визнання незалежності України, двосторонні договори між державами, Україна-НАТО, газовий конфлікт, освіта.

Українсько-угорські відносини – це двосторонні відносини між Україною та Угорщиною у галузі міжнародної політики, економіки, освіти тощо. Історичні відносини між державами сягають давнини починаючи з IX ст. Після розпаду Радянського Союзу в 1991 році для Угорщини та України було важливо встановити збалансовані відносини між собою. Для Угорщини зміцнення відносин з Україною було надзвичайно важливим завданням.

Перехідний період характеризується тим, що східна політика Угорщини робила акцент на розвиток зв'язків з пост-радянськими державами (включаючи Україну). Угорський уряд приділяв особливу увагу Україні, оскільки прагнув закріпити її суверенітет, і причинами цього була географічна близькість та економічний потенціал України. Також геополітичні обставини, що створювалися із розпадом Радянського Союзу набували великого значення і для інтересів безпеки Угорщини. Необхідно підкреслити, що прогресом у двосторонніх відносинах України з Угорщиною став візит 30 травня-1 червня 1991 року голови Верховної Ради УРСР Л.М. Кравчука до Угорщини. На цій зустрічі було підписано дев'ять двосторонніх договорів, що заклали фундаментальну основу договірно-правової бази українсько-угорсько співробітництва. До цих згаданих договорів відносяться: «Декларація про основи відносин між Україною та Угорською Республікою», «Консульська конвенція», «Декларація про принципи співробітництва щодо забезпечення

прав національних меншин» та ін. Перші два документи практично де-юре визнавали Україну як незалежну державу [1].

Головними пріоритетами політичного питання для угорців, які проживають в Україні, це був захист їх прав, але також враховувалася й економічна ситуація держави [2]. На цьому інтерес обох країн один до одного був незмінний, він залишився таким як був, більш того бажання будувати більш міцніші стосунки на взаємовигідній, добросусідській основі посилює наші відносини і на сьогодні на глобальній арені. Також зазначимо, що Угорщина однією з перших визнала незалежну Україну [3].

На сьогодні з достовірних джерел ми може дізнатися, що угорсько-українські двосторонні стосунки характеризуються посилюючою динамікою та активним діалогом. Про ріст інтенсивності політичних відносин свідчать зустрічі високого рівня, засідання міжурядових змішаних комісій, які відбуваються все частіше. Саме таке поглиблення двосторонніх відносин, які є сильною з обох сторін, дало позитивні результати протягом 2016-2018 років як у сфері політичного діалогу, так і в сфері поживлення торговельного обігу [4].

З нашої точки зору, необхідно розглянути такі робочі візити країн:

- 24 лютого 2016 року – робочий візит до Будапешту Міністра закордонних справ України Павла Клімкіна.
- 11-12 березня 2016 року - візит до Києва заступника Голови Державних Зборів Угорщини Шандора Лежака.
- 28 жовтня 2016 року – візит до Києва Міністра зовнішньої економіки та закордонних справ Угорщини Петера Сійярто.
- 24-25 листопада 2016 року - офіційний візит до Угорщини Прем'єра України Володимира Гройсмана [5].

За 2019-2020 рік, коли в Україні змінилася влада та прийшла команда Володимира Зеленського відбулися зміни політичних акцентів у відносинах з країнами-сусідами. Усвідомлюючи вікно можливостей для досягнення прогресу у мовному питанні, офіційний Будапешт поступово змінює як політичну риторику, так і спектр можливої міжнародної співпраці на двосторонньому рівні. Щодо приходу нової влади в Україні (2019 р.) висловився Міністр закордонних справ Петер Сійярто: «Наша мета - повернути дружбу між Угорщиною та Україною, і результати останніх президентських виборів в Україні дають нам деяку надію» [6]. Зазначимо, що зустріч на рівні президентів відбулася 20 травня 2019 року під час інавгурації Глави Української держави. Але на цей період відносин між державами були не однозначні їм бракувало динаміки тому, що угорська сторона досить відверто ставила питання про можливість блокування засідань Комісії Україна-НАТО (але це не перешкоджало підготовці України до інтеграції з Північноатлантичним Альянсом), а також інших політичних рішень, які готувались в рамках самітів та засідань високого рівня. Угорська влада відверто намагалася блокувати фінальний документ засідання в разі відсутності згадок про питання мови та права угорських меншин в Україні. Але в результаті заява побачила світ, вона стала продуктом формулювання пропозицій угорської сторони. Втім початок 2020 року вказав на активізацію, як політичних контактів, так і практичних

форм співпраці, які посилюють економічну та соціальну кооперації.

Але станом на сьогоднішня відносини між Україною та Угорщиною знаходяться не в кращому стані. Прикладом цього може слугувати газовий конфлікт на 28 вересня 2021 рік. Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба заявив, що Україна планує оскаржити у Єврокомісії угоду Угорщини та Росії щодо транзиту газу, в якій зі схем поставок прибрали український газопровід. Після цих слів угорський Міністр закордонних справ Петер Сійярто заявив, що МЗС Угорщини викликає українського посла. Угорський міністр оприлюднив своє ставлення до цієї ситуації та вважає, що Україна такими висловлюваннями серйозно порушила суверенітет і інтереси національної безпеки бажанням перешкодити безпечному газопостачанню Угорщини для опалювання будинків угорського народу. На що українська влада запросила у відповідь Надзвичайного та Повноважного посла Угорщини до Києва. За словами речника Міністерства закордонних справ України Олега Ніколенка, позиція України полягає в тому, що договір Будапешта і «Газпрому» підриває національну безпеку держави і енергетичну безпеку Європи. Також в МЗС переконані, що ця домовленість негативно вплине на україно-угорські відносини [7].

На цьому відносини між державами не закінчено. 14 липня 2021 року заступник керівника Офісу Президента України Ігор Жовква відвідав Угорщину та мав зустріч з дипломатичним радником Прем'єр-міністра цієї країни Яношем Баллою. На цій зустрічі було обговорено розвиток безпекової ситуації на сході України, оцінено участь підрозділу Десантно-штурмових військ Збройних Сил України на запрошення угорської сторони у військових навчань, які проводилися в Угорщині 2021 року. Більш того співрозмовники позитивно оцінили регулярні двосторонні контакти між представниками влади України та Угорщини, а також продовження діяльності відповідних підгруп міжвідомчої робочої групи з питань освіти. Відзначено наміри сторін підписати найближчим часом Угоду про взаємне визнання документів про освіту й наукові ступені між Україною та Угорщиною. Це дасть можливість обмінюватися професіоналами своєї справи в різних галузях науки, для поліпшення нововведених технологій, методологій та ін. Також це можливість співпрацювати з вищими навчальними закладами, для обміну студентами. Разом з Угорщиною Україна має заохочувати розвиток міжкультурного діалогу та просувати співпрацю між двома країнами у сферах освіти та науки, навіть попри те, що позитивні ефекти від подібних ініціатив можливі лише у довгостроковій перспективі. Тобто можна зауважити, що відноси які ґрунтуються на політиці, продовжують поліпшуватися та виходити на новий рівень.

На додачу до всього вищезгаданого потрібно постійно підкреслювати необхідність активнішої участі обох країн у двосторонньому діалозі. Цього можна досягнути шляхом розвитку транскордонної інфраструктури, поліпшення системи транзиту енергії, а також заохочення зміцнення потенціалу місцевих громад. У цьому допоможе унікальна роль угорської громади у сприянні діалогу між двома країнами.

Висновок Отже, міжнародна політика України з Угорщиною побувала на різних стадіях розвитку, від неприйняття одноосібного рішення, до встановлення зацікавленості та нових можливостей у відносинах на міжнародній арені. Нині транслюється світове співтовариство політичної команди Президента України Володимира Зеленського, є продовження політики консолідації міжнародної підтримки щодо протидії російської агресії. Для України важливо, щоб керівництво Угорщини продовжувало дотримуватись позиції солідарності у питанні продовження режиму санкцій Європейського Союзу щодо фізичних та юридичних осіб Російської Федерації до відновлення територіальної цілісності та суверенітету України. Однак українській та угорській стороні необхідно провести аудит наявності інституційної основи двосторонньої співпраці на рівні міжурядових комісій. Необхідно ухвалити спільне рішення про доцільність реанімування тих органів, які мають потенціал для просування двостороннього порядку денного. Тому для подальшої співпраці між державами потрібно більш систематизовано, аргументовано підходити до встановлення добросусідських відносин.

Література:

1. Україна: утвердження незалежної держави 1991-2001. – К.: Альтернативи, 2001. – 704 с.
2. Акерман Ш. О., Киян Є. М. Українсько-угорські спільні економічні інтереси та можливості. – К.: МЦПД, 2018. – С. 4-18.
3. Офіційний сайт посольства України в Угорщині. – К.: Політичне співробітництво між Україною та Угорщиною 2012.
<https://hungary.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/263-istorija-dvostoronnih-vidnosin>
4. Центр досліджень соціальних комунікацій.
http://www.nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3808:ukrajinsko-ugorski-vidnosini-cherbove-zagostrennya&catid=8&Itemid=350
5. Офіційний сайт Посольства Угорщини в Києві.
<https://kijev.mfa.gov.hu/ukr>
6. Максак Г. А., Герасимчук С. П. Історія відносин Україна-Угорщина як динаміка та зміст політичного діалогу. – К.: Рада зовнішньої політики «Українська призма», 2020. – С. 1-16.
7. Аналітичне інтернет видання Львова.
https://zaxid.net/gazprom_pripiniv_tranzit_gazu_v_ugorshhinu_cherez_ukrayinu_n1_527318

Abstract. *The article analyzes the international policy of Ukraine with Hungary from the beginning of the recognition of independent Ukraine by Hungary to the present day. After the collapse of the Soviet Union in 1991, it was important for Hungary and Ukraine to establish a balanced relationship. Bilateral relations are at the stage of development in various aspects, branches of science, education, and others. The authors consider the visits of the state authorities of both states. The main aspect of relations is the preservation of solidarity and the restoration of the territorial integrity and sovereignty of Ukraine. The article proves that the Hungarian-Ukrainian bilateral relations are characterized by intensifying dynamics and active dialogue.*

Key words: *recognition of Ukraine's independence, bilateral agreements between states, Ukraine-NATO, gas conflict, education.*